

Szerkesztői iroda:
Nagy-Enyeden
A KIADÓHIVATALBAN
hová
a lap szellemi részét illető
közlemények küldendők.
Kiadóhivatal:
Wokál János könyvkereskedése
hová
az előfizetések és hirdetések
bérmentesen küldendők.
Kéziratok nem adóznak vissza.

KÖZÉRDEK.

Vegyes tartalmu heti lap.

Megjelenik minden vasárnapon.

Előfizetési feltételek:
helyben házhoz hordva vagy
vidékre postán küldve
egész évre 4 frt,
fél évre . . . 2 frt,
negyed évre 1 frt.
Hirdetmények díja:
3 hasábos petit-sorért, vagy
ennek helyéért 5 kr.
Bélyegdíjért külön 30 kr.
Nyitvatartás 15 kr.

Prielle Kornélia.

A banquette. (Május 19.)

Az új városi díszes termei a komoly viták hangjai helyett a vidám társalgás zajával teltek meg este 8 órától kezdve. Városunk színe-java, nők és férfiak együtt 80-nál többen gyűltek össze, hogy kiválóan kedves vendégünket ily módon is ünnepeltesse, kit megérkezésekor örmel üdvözöltek; azután egy szép virágcsokrot nyújtottak át. A bemutatások megtörténte után kezdődött a banquette, melyen művésznőnk Zeyk Károlyné ó nagysága és nagytiszteletű Hegedűs János között foglalt helyet.

Az első köszöntést igen szép szavakkal és találó vonásokkal nt. Hegedűs J. tanár ur mondotta Prielle Kornéliára, a másodikat Török Bertalan főispán ó nagyságára. A toaszatok végtelen sora között Kulinyi Márton verses köszöntése köztetésben részesült.

Az estély általában igen élénk volt, annyira, hogy a jó zeneszóra a társaság még táncra is kerekedett.

A színelőadások.

Vasárnap, május 18-án „Női harez, vagy párbaj a szerelemben“, Scribe és Legouvé 3 felvonásos vígjátéka bűvölte el az élvezet mámorában uszó közönséget. — Az ünnepelt művésznő, Prielle Kornélia (Autreval grófné) ugy tűnt fel szemünk előtt, mint ellenállhatatlan varázsszal működő daemon, kinek titkos hatása ellen küzdeni emberfeletti erőt igényelne. Az ő utólrhetetlen játékában az egész darab a finom női leleményesség és cselszövényenkomionjának jellegét öltötte magára. Szintugy félelem fogta el a közönség u. n. erősebbik nemét arra a gondolatra, hogy ily női alakokkal hozza össze sorsa, kikkel szemben még a törvény fegyvere is elompu. Az életnek ezt a veszélyes és mégis mindenkit elbűvölő jelenséget soha még csak képzelnél sem tudtuk volna tisztább és igazabb alakjában, mint a hogy azt a művésznő mutatá be. Ez előadás méltán kötelezheti le mind a nő-, mind a férfi nemet: amazt azért, mert amugy is nagy respectusa a férfi nem előtt legalább 50 százalékkal emelkedett; — emezt azért, mert most már ismeri a veszélyt egész valóságában. — Sikerral és hatással működtek közre Komáromi (Montruhard báró), Kulinyi (Grignon Gusztáv), Gálosiné (Villegontier Leona).

Kedden, máj. 20-án ifj. Dumas Sándor 3 felvonásos párisi életképe „Georges herczegnő“ került e színpadon

először színre a nagy vendégművésznővel, — egyedül ő mondhatná meg, hogy vajjon egyszersmind utóljára is. Mert a hű, az odaadó s hűtlenségen kapott férje iránti szenvedélyes szerelmében mondhatlan kinokat szenvedő és mégis törhetetlen hitvesnek oly elragadó szép képét véssé lelkünkbe, hogy szinte emléke iránt hűtlenségnek tartanók azt még mástól is, nélkülük is megnézni. Genialis darab méltóbb kezekbe nem kerülhetett. A társulat tagjai közül Komáromi (Teremonde gróf) a nála szokásos rutinál, Homokainé (Perigny marquisoné), Kulinyi (Viktor komornyik), Gálosiné (Bandremont V.) stb. sikerral igyekeztek a főszerepnek a kellő árnyalatot megadni.

Szerdán, 21-én Prielle Kornélia negyedik felléptével s egyszersmind jutalomjátékául Csiky G. legújabb 3 felv. vígjátéka: „Buborékok“ adatott fulladásig telt ház előtt. A művésznőt megjelenésekor valóságos virágzárpor fogadta, mint a nemskára bekövetkező meghatón ünnepélyes jelenetnek méltó előjátéka. Az első felvonás után a kijelölt bizottság a színpadra vonulván, állást foglalt a színpadon balra, jobbra pedig a szintársulat tagjai. Ezután a polgármester felvezette az ünnepelt hölgyet, mire Váro Ferencz főiskolai tanár lépett elébe s a díszes koszorút a város közönségének nevében fölemelt függöny mellett körülbelől a következő szavakkal adta át: „Fogadd művésznő közönségünk lelkes üdvözlését, tiszta hódolatát fényes pályafutásod negyvenedik tavaszában. A véletlen kegye akarta azt, hogy első fellépésed emlékezetét a magyar színművészet történelme városunk szerény nevével hozza kapcsolatba. S a véletlennek e kegyét mily becsessé teszi a te kegyeletet. Eljöttél, hozzánk tértél, mint a feoske kirepülő félszékhez . . . nem feledkeztl meg nekünk is alkalmat adtál büszkén emlékeznünk arról, hogy te a mi szerény hajlékunk eregzenek voltál szárnypróbáló fecskéje. Vártunk, örvendve vártunk és üdvözlünk. (Következett némi módosítással az üdvözlő költemény előadása) aztán így végezte: „Vidd emlékül e pehelyszálat kirepítő félszékéből; vidd e koszorút: szintén csak egy pehelyszálat babáraid, koszoruid dus halmazához képest. És vigy tőlünk ezer áldást utadra, merre vagy szállandó. Fogadd művésznő közönségünk lelkes üdvözlését, igaz hódolatát fényes pályafutásod negyvenedik tavaszában.“

Az ünnepelt művésznő könnyekig meghatottan körülbelől így felelt: „Sok szép napja volt életemnek, de ennél szebb, meghatóbb egy sem. Ez szívem legérezőbb erére hatott. E pillanat emléke szent lesz előttem egész

életemben. Elviszem azt, mint hervadhatatlan koszorút szívem, lelkem mélyébe zárva. Ott fog lenni az önk képe s onnan semmi ki nem törli. — Tartás meg önk emlékeimet, emlékezzenek rám, kit ma oly boldoggá tettek.“ — Erre peczekig tertő éljenzés közt a függöny le-gördült. Ezután a művésznőt sorban kezett fogott a bizottság tagjaival s a szintén ott levő színészekkel, a város polgármesterét pedig e szavak kíséretében ölelé meg: „Most a várost ölelem, édes polgármester ur!“ Aztán még ennyit mondott: „eddig volt a való, most már játszunk.“ Ezzel e páratlanul szép és megható jelenet véget ért. — Az üdvözlő vers pedig a száz meg száz példányban szórattott szét a közönség között.

A mi magát az előadást illeti: azt hisszük, hogy az író képzelmében sem élt tisztábban az az alak, melyet Prielle Kornélia személyesített. Ha a nagyzás hobortját, a czifra nyomoruságot, a hamis ambíció végromlására vezető hű üzelmeit, igaz meztelenségükben akartuk látni, láthattuk mint legtisztább tükörben; Szidonia (Prielle K.) tartotta szemünk elé. Lehet, hogy sokaknak káprázott tőle a szemök. Méltán illeti elismerés Kulinyit (Solmay Ignác), Komáromit (Morosán Demetert), kik helyes felfogásukkal és gyakorlott játékkal nem kis mértékben emelték az összhangzatosságot. A társulat többi tagjainak játéka is sok igyekezetet árult el. Kellemes benyomást tett a kis Bánhídi Emilia, kinek e fellépte, bár csekély szerepben, sok reményre jogosít.

A darabra általában az a véleményünk, hogy ha Csiky megírta, Prielle Kornélia azzá tette, a milyenné a költőnek nem egészen sikerült tennie.

Csütörtökön, május 22-én a művésznő bucsu felléptével Castelnovo Leo „Holt szív“ című 3 felv. színműve került színre. Azt kell hinnünk, hogy nagy művésznőnk, mint a muzsák különös kegyeltje az emberi belvilág rejtélyeinek összes kulcsait hitbizománykép nyerte azoktól, hogy oly tisztán, oly kézzelfoghatólag enged abba bepillantnunk, mint ha akár a külvilágot szemlélnők.

Az a meglepő könnyűség, melylyel a test a léleken végbe menő minden kis mozzanatot ugy visszatükrözt, ámulatba ejt és elragad. Így volt ez most és mindig. Sajnáljuk, hogy a dieséret és elismerés szótárát már rég kimerítették előtünk, sajnáljuk, hogy egyebet nem tehetünk, minthogy feltétlen hódolónak és bálmulónak tengeri számát egy csöppecskével mi is szaporítjuk. Komáromi (Barker lord) játéka a gyakorlott és nagy

TÁRCZA.

A FECSKE.

PRIELLE KORNÉLIÁNAK NEGYVEN ÉVES JUBILEUMÁRA,
— Nagy-Enyeden, hol először lépett vala színpadra. —

„Üdvözlégy, vándora a levegő-égnek,
A repülő hírrel versenyre kelő!
Fátiál-e be bűvös tündéri vidéket?
Hoz'sz-e hirt a mesék országa felől?
Zöldül-e, virul-e örök tavasz ottan?
Fényt, harmatot hint-e az ég szakadatlan?
Lehell-e fagyos szél ott is a virágra?
A gyönyörnek vajjon ott is kin az ára?
Kikelet szárnyasa, merre szálltál-keltél,
Egyebet láttál-e vajjon kikeletnél?
Az uton, a pályán, fön a magas légben,
Fátiál-e viharban, voltál-e veszélyben?
És árja fölött a haragos tengernek
Fáradtan, alétlan a vándori serget
Pihenéssel várta, kinálta-e olykor
Szigetéről zöld lomb, árbocza a hajókról?
Csévegyve csicsergő hangján dalotoknak
Zengték-e kéjét a fáradalomnak?
— És a mikor szárnyaszegetten
Nem bírta tovább már az utat hű párod,
S pályátok közepén lihegve kifáradt:
Szíved elszorultán lankadott-e szárnyad?
Vakított-e a fény? Nem fojtott-e a lég?
. . . Mind a mit átélél, kéjt, bűt érzesz-e még?
S vágynál-e, félnél-e átérzeni újra?
Szállnál-e örömmel ismét azon utra?
Fáradt vagy-e, fecskénk?“

— Mit tudom én!

Föttem hozni tavaszt: Itt is megtelelem azt,
Honnan kitepültem, s félszék élni;
— Neleg és puha még, El milyen vala még . . . —
Mj ezöt nyeczek itten, s ifjodva, üdülten
Kélek utca megin'.

Fővárosi levél.

„Erdélyi emlékeim“ ezimet akartam adni e tárcza levélnek. De meggondoltam a dolgot és elkerültem azt. Hogyan beszélhesek én speciális módon az én erdélyi emlékeimről! Hiszen nekem nincsenek és nem lehetnek másnemű emlékeim — csak erdélyiek. Azok, a melyek nem erdélyiek, azok nem emlékeim, csak visszaemlékezéseim. Emlékeim alatt értem azon tán költőileg is eléggé becses erkölcsi momentumokat, melyekből a lélek egy egész életet át táplálkozni képes. Minden kódarab, minden rög, minden madár röpténél, minden felhőalakulás — melyet Erdélyben látok — előttem megaranyozva tűnik fel. A míg nem ismertem az erdélyin kívül egy más világot is, addig mindez előttem is igen közömbösnek látszott. S most, hogy ismerek az előtt közömbösnek tetsző dolgok és erkölcsi momentumokká aranciroznak. Ti boldog erdélyi barátaim, ismerőseim és tanulóársaim, ti boldogok! Ne vágyakoztatok el az ősi félszékéből, a Báthoryak és Bethlenen tűzhelyétől, ne vágyakoztatok a csábító materialis civilizacioz li-dérezvénye után. Higyjétek el, e fénynek nincsen semmi melege s a ti melegséghez szokott lelketek ki volna itt téve a divatos meghűlésnek. Nem igaz az, legfeljebb csak általánosságban igaz, hogy „extra Hungarum non est vita.“ A tiszta igazság ez: „extra Hungarum, et specialiter extra Transylvaniam non est vita.“ Hunc dicet ille, qui nescit Hungariam et Transylvaniam.
Ti erdélyi barátaim! Ti tudjátok mily régen élek az

imádott szülőföldön kívül. Csak ti érthettek meg engemet Csak nektek mondom el, hogy mi történt velem a napokban.

A fővárosi élet civilizált légköréből a gyermeki szeretett anyámnak betegágyához szolitott.

Oh! ha én le tudnám írni, hogy mit éreztem azon perczben, midőn Erdély határát átléptem, ha le tudnám írni, akkor én volnék a földtekének legnagyobb szelleme. Felesleges mondanom, hogy ezt meg se próbálok. Mind-össze csak arra szoritkozom, hogy felemlitem a tárgyakat és jelenségeket, a melyek utközben előmbé tűntek.

Viszontláttam a határvölgyek oly fenségesen büszke bérceit, hólepte szikla csucsait. Láttam a soha sem unatkozó zuhogó kristály-patakat; az erdő mélyeknek azon mystikus esendéjét, hol a vad a kitett gyermeket ápolja s a esendet csak azért szakítja meg ordításával, hogy az ember figyelmét a kitélthez terelje. A nagy világi emberek ezt mystikusnak nevezik; én barátságos tűzhelynek tekintem. A holdat, melyet Erdélyen kívül minden nap látok, csak most láttam a maga valóságában. Erdélyen kívül a persa sakk gyémántjának tetszik az, s Erdélyen belül, látva, ugy tetszik, mintha anyám szemét látnám. Erdélyen kívül azért nem nézhetek a napba, mert vakit. Erdélyen belül azért nem, mert éget. A naptest Erdélyen kívül látva egy kötelességtudó gép: Erdélyen belül pedig anyám szeretetének igyekvő utazója.

Láttam a falu végén kiterített hosszú vásznat, melynek őrizetére még csak a közelben sincsen senki. Láttam a patakkal szövöttek hegyi malomnak vidám munkálkodását, hol nincsen strazza és fókonyv és a hol a molnár legény minden szem gabonával beszámol, hol csalásra nem emlékeznek még a legöregebbek sem. Láttam a bõrig ázott békés pórt, ki a helyett hogy száritkozni menne, a helyett azzal foglalkozik, hogy a jószágot fedél alá hajtsa, s hogy az enni-inni kapjon. A gyakran és minden nap jelentkező

szinpadit otthonossággal bíró színész benyomását tette reánk. Csikin (Oszkár) érezhető volt a művész jótekonan idomított keze, Komlósi (James) szerepében volt.

A közönség lelkes éljenzések és tapsok között vált meg a színművészet remekül alakító kitűnőségétől.

A bucsu. (Május 23.)

A vendégjátékok sora bevégeződött, a remek alkotások hatása azonban kitörülhetlen marad. Némi viszonzásul vidékünk festői szépségeinek egyikét kívántuk bemutatni kedves művésznőnknek. Egy társaság tehát reggel felpakolt s bemutatott Toroczkó-Szt.-György és Toroczkó érdekes vidékét, a népviseletet s vidám időtöltés után siettek haza, mert az indulás órája közelgett. Este fél nyolc órakor számosan siettek ki a távozó kitűnő vendég kíséretében az indoházhoz, hol nt. Hegedűs János ur mondott bucsuszavakat, mire Prielle Kornélia igen szívélyesen válaszolt. A gyorsvonat előrobogott, egy utolsó szívélyes üdvözlés, egy szívből jövő „éljenzés” s feledhetetlen művésznőnk eltűnt a távolban — a legkedvesebb emlékét hagyva hátra.

Báró Kemény Endre programbeszéde.

(Folytatás)

Mint hogy továbbá minden monarchiában a legfőbb hadúr a király, ebből kifolyólag a hadsereg legfőbb vezetője is egységes kell hogy legyen. A mit ezen belül el lehetett különíteni, és megtörtént. — Ki nem tekint büszkén ifjú honvédségünkre. Elégedjünk most meg azzal. A hol ép magot látunk jó talajba vetve, ott várhatunk nagy termést. Ilyen maga a honvédség s ilyen talaj neki Magyarország.

Az országok néha olyan helyzetben vannak, hogy vagy fegyverrel hódítanak, vagy alku és szerződés szerint újabb tartományokat csatolnak magukhoz; miként lehetne ilyesmit az osztrák-magyar birodalomban végrehajtani, ha nem volna közös ügy? Hová tartoznának egy ilyen tartomány? Ma talán mindenki azt mondja hogy nem kell, de ha nem lett volna közös ügy s a legfőbb hadúr foglalt volna s oda adta volna tisztán a sógornak; akkor azonnal rájöttünk volna, hogy ott a mi vértünk is omlott s hogy e szerint rész kell belőle.

Legfőkébb azt lehetne rá mondani, hogy nem kell hódítani; ez általános elvnek megjár, de sok kivételt kell alóla tenni. Különbözik a régi nagy népek hódítók voltak s az erős nemzetek ma is azok. Gondoljunk csak a brit birodalomra. Jaj annak a népnek, a melynek végképp lemondott hódítások gondolatáról; nincs abban erő, olyan az, mint a szűz ette tölgy, erősnek látszik, de az első szél ledönti. Okkal, móddal, erőhöz mérten terjeszkedni, az a helyes politika. Mikor pedig az osztrák-magyar monarchia terjeszkedik, — a mi mindig jobb, mintha apadna — az már közös ügy, mert nem lehet egyéb. Ezen közös ügyek közös költségek kezelésére szokott ülésezni a delegáció, még pedig a teljes pártítás alapján, holott a közös költségekben, mint szegényebb fél, kevesebbet fizetünk, tehát alig lehet mondani, hogy a mi hátrányunkra lenne csinálva.

Ezek folytán nem csak azt tartom, hogy közös ügyek vannak, hanem azt tartom, hogy legyenek is, miután Magyarországot igen gyengének tartom, hogy a mostani rossz körülmények közt erős államot alkosson, — nem tartozhatom oly párt, amely azon közös kapesokat, a melyek a védelmi paizst közösen tartják az ellenség nyilai-

tól fenyegetett mellünk elé, szét akarja tépni. — Ennél fogva, igen tisztelt uraim, a közjogi ellenzárkának hiva nem lehetek, de vagyok s maradok a szabadelvűpárt híve, azon szabadelvű párt, a mely párt évek óta nehéz körülmények közt kül és bel ellenségektől körülzibongva fenn tudta tartani a békét, a rendet; tartozom azon párt, a melynek kebeléből egy Andrássi Gyula a birodalom aláhanyatlott tekintélyét úgy fel tudta emelni, hogy azóta Osztrák-Magyarország első rangú hatalom s döntő befolyása van az európai külügyekre nézve; s ezt Andrássy mind elérte hadjárat nélkül, s ennek folytán nem költött ez előny kivívására 100, sőt 1000 milliókat a mibe egy nagy hadjárat szokott kerülni; nem is beszélve arról, hogy minden nagy hadjárat esetleg borzasztó catastrofhára vezetett.

Tartozom azon szabadelvű párt, a mely szabadelvű pártnak eddig sikerült a Lajtán túli tartományokkal tűrhető jó viszonyt fenntartani, néha még áldozattal is, azon párt, a mely mind e mellett, ha a túlsó fél komolyan megsértette a kiegyezést egyoldalú haszonlesés miatt, a mint a legutóbbi vágómarha vizsgáló alkalmával tette, a mely ügy ha a Lajtán túli miniszterek akarata szerint maradott volna Magyarország nagymérvű károsodását vonta volna maga után; erőtlenül tudott a nemzet jogai mellett fellépni s vissza tudta szerezni az osztrák elitől köröket az igazság útjára a nélkül, hogy az ország nagyobb rázkódáson ment volna át. Tartozom azon jelenleg uralkodó párt, a mely párt böles kormányzata alatt olyan szomszéd országok, a melyek tűzhelyei voltak a magyar ellenes izgatásoknak, lassan közeledni kezdenek, átlátva, hogy nem Magyarország fenyegeti az ő szabadságukat, de sőt inkább a nagy protektia, a ki eddig ezéjaira őket felhasználta önzően, lelkiismeretlenül.

Jusson csak eszökbe, hogy minő jutalomban részesítette Muszkaország Romániát.

Tartozom azon párt, a melynek egykor külügy-minisztere Andrássy, Angliával vállvetve megakasztotta a győzedelmes hódítót Constantinápoly kapujában, s így talán egy századdal késleltette az európai török birodalom végbukását, s ez által időt szerzett nekünk erősödni a bekövetkező világháborúval szembe, mely vére fogja festeni a Duna habjait.

Tartozom a szabadelvű párt, a melynek

Van még egy harmadik párt. Ma erről beszélnék legelőbb. Új divat ragadós, de aligha tartós lesz; s ez a mérsékelt ellenzárk.

Elég ártatlan, elég szelíd egy ezim, de valójában ártalmas volna az országra nézve, ha többségre jutna. — Remélem a választók józan esztől, hogy ez megtörténjen nem fog. — Közönségesen habarék-pártnak szokás ezt nevezni. Gunyűv bár ez, de oly gunyűv, a mit e párt maga szerzett, mert megérdemelte.

Micsoda más nevet viselhet egy ilyen párt jogosan? Egy párt, a melyben ideig-óráig szövetkezve látjuk egymással a legfőbb klerust, a világi főurak egy részét s a tudományos doctrinere radicalisokat. — Habarék biz az, még pedig olyan habarék, a mely maga-magát fogja szétlökni, mint a lópor, ha hozzá szikra ér; s ilyen szikra lehetne a habarék-párt nézve a többségre jutás csapása; mert valóban ezen párt nézve a többségre jutás csapás volna. Ha többségre jutna, kormányt kellene alkotnia. Ez már magában is nehezen menne, de ha tal is esnének a személyes kérdéseken, mi lenne azután. A kereskedelmi miniszter persze lenne radicalis, pártolná a szabad kereskedelmet, iparra nézve a teljes szabad concurrentiát.

frivolitás légköréből távozva, láttam Erdélybe leányokat derékfűző nélkül, esős időben alig térdig érő szoknyában, és illetőleg egyetlen ingben, minden alsó szoknya nélkül mezitelen lábakkal. A civilizáció honában ez botrányos volna s bűnös gondolatoknak lenne forrásává. Budapestén ez az erkölcselenségnek megvetésre méltó jele volna. Erdélyben ez olyan természetesség, mely hazudni nem akarván, biztosított az erkölcsökben keres és találja meg. Ott senki sem prüd, de senki sem is frivol. A frivolitás fogalmának becikkelyezésére még soha sem volt szükség s egyáltalán még meg se történt. Ők csak olvasnak a frivolitásról, de lényegét nem ismerik sem erkölcsileg, sem érzékileg. S ezért van, hogy nincs meg ez ott, sem a társadalomban, sem a politikában. Nem akarom ez alkalommal kisütni, hogy a frivolitás hiány az öltözködés szabadelvűségei volna viheto, csak egyszerűen — elmondván e világosan látható és mintegy okszerűen összefüggő láncolatot — konstátálom, hogy így van.

Oly hosszú távollét után ezeket tapasztaltam, ez alkalommal kedves szülőföldemen.

Enyédre érve, testvéreimet és a rokonokat ijedve találtam anyám ágya mellett. Titkon halálról beszéltek. Pedig nekem sugta az orvos, hogy jó anyám már túl van minden veszélyen, s halálról 20—30 év előtt szó sem lehet. Érti édes jó anyám? Érti? Ezt mondta nekem (Bakosi) az az orvos, a kiben az enyédieknék egy nagy része oly jogosan bizik.

Rövid tizennyolc órai otthon időzés után a kötelesség kéréssel elmentem el drága szeretteim köréből. Otthon létem alatt alig beszélhettem egy pár régi barát-

tommal, s egy pár percig a „Közérdek” egyik szerkesztőjével, kinek meg kellett ígérnem, hogy mihielyt Budapestre érek, rögtön írok egy érdekes tárczát. Az érdekesség is relativ dolog. Én szavamat megtartottam. Irtam arról, a mi nekem a világon legérdekesebb — Erdélyről. Hogy az erdélyieknek ez elég érdekes lesz-e nem tudom, de én másról nem tudok írni csak arról, a mi nekem érdekes.

És most ismét itt vagyok Budapestén a civilizáció és a modern haladás iüvészkében.

Nem látok többé patakokat, erdőket, mezőket, sziklát, bérceket, nem érdekel a nap, nem a hold; gondolataim Erdélyben fürödnek, s a mikor legboldogabbnak hiszem magamat, a melázó esőndet egy külső hang szakítja meg, mely azt kiáltja, hogy „Handlé” majd egy másik, a mely így szól: „Régenschirmen, Sonnenschirmen reparieren gleich hier im Haus.”

Majd kezembe veszem a hírlapokat és megdöbbenve olvasom a Dobránszky-féle botrányt. E dologban sokan sokféle képen vélekednek s a nő eljárását, ki a dologba belejátszott pszichológiailag természetesen találják. Én úgy találok, hogy itt felesleges udvariaskodás psychologia szárnya alá húzódni a nélkül, hogy Dobránszkyt menteni tudnám, vagy akarnám — külön és illetőleg elválva élő nejtől, e bosszút még is menthetetlennek tartom. Dobránszky erdélyi képviselő s az ő botrányára is csak azért tévedtem, mert gondolataim mindig csak ott vannak.

Nos, és most nappali szobámat egy kis magán laboratoriummá alakítom át, bezárnám a külső ajtókat s előszedvén az üveg és agyag hengereket, szénrudakat az izolált rézsodronyokat, a kihigított kénsvavat, a vörös svavat,

A földmívelési miniszter követne agrár politikát. — Az igazságügyminiszter, a ki radicalis, módját találná, hogy az irástudatlan ember is váltóképes legyen; a földmívelési miniszter megszorítaná a földbirtokos váltóképeséget, mert úgy jó az a földbirtokosnak.

Az igazságügyi miniszter törvényjavaslatot tesz a ház asztalára a kötelező polgári házasságról, a cultusminiszter ellene szavaz s törvényjavaslatot nyújt be a protestánsok és katolikusok közötti házasságok megszakításáról. — Valjon meddig tartana egy ilyen miniszterium?

Megfoghatatlan az, hogy egy ilyen szövetség létre tudott jönni, megfoghatatlan az, hogy tagjai biznak életerejében, remélnek győzelmeiben. — Radicalisok, ultramontánok, ezekből áll a szövetség. Nagy erő, nagy hatalom, sok pénz s minden nem elég, nem elég, mert egyről megfeledeztek, a magyar nemzet zöméről, az államfenntartó birtokos- és polgári középosztályról. Az ország ez államfenntartó zöme nem fog lépni. A csillag, de üres ígéretek zajától nem fog ugyan megsüketülni, hogy ne hallja a magyar nemzet gen usának intó szavát: Előre!

Előre, előre, bátran s esüggedetlen minden téren, békében, haragban egyaránt. A munkásság minden terén egyformán kell haladnunk előre, utol kell hogy érjük a minket megelőzőt boldogabb nemzeteket. És utol fogjuk érni; van a magyarban erre tehetség is, akarat is. — A munka megkezdődött, a munka foly szemünk előtt. Bajos volna tagadni, hogy hazánk az utóbbi időben óriási szellemi haladást tett.

(Vége következik)

Az alsóféhérmegyei tanító-egyesület központi körének közgyűlése.

Folyó hó 15-én tartotta az alsóféhérmegyei tanító egyesület nagyenyedi járási köre rendes évi közgyűlését a polgári leányiskola helyiségében, szép számmal megjelent tagok érdeklődése mellett. A polgári leányiskola növendékeinek szépen összhangzó éneke után Nagy Lajos köri elnök nyitotta meg a gyűlést. Einöki megnyitójában a tanító egyesület működése fontosságáról értekezvén, egyesületünket, mely különböző nyelvű és hitvallású tagokból alakult, hivatottnak tartja a népnevelés fontos ügyének felvirágoztatására. Zajos tetszés nyilatkozatokkal fogadott megnyitót után Sebestyén Sándor és Nagy Mózes polg. isk. tanítók tartottak nyilvános tanítást, első a számtanból a különnevű törtek egynevesítésével, utóbbi a földrajzból az előkészítő fúosztályban, Felenyed ismertetésével foglalkozott. A nyilvános tanításokat terjedelmesebben, kimerítő és hangulatos vita követte, tanúságos eszmecsere folytatván mindkét tárgy módszere felett. A hosszúra nyult vita a délelőtti időt betöltvén a gyűlés bezárattott, hogy délután 2 órakor ismét kezdetét vegye Demeter Kálmán egyleti tag felolvasásával. Felolvasó tárgyat a népiszkolai közegészségügy képezte. A kérdés általános érdeke a kidolgozás teljessége, kerekdedsége állandóan lekötő a közönség osztaltlan figyelmét. Az egész munka felolvasott első felében a tárgyat kimerítően tárgyalja s végül azon kérdést állítja fel, hogy vajlon a közegészségtan a népiszkolában (mint külön tantárgy) vagy pedig a természettudományokkal kapcsolatosan tanítassék? Közgyűlés tekintetbe véve a munka terjedelmét és tudományos becsét bővebb ismertetés végett Nagy Lajos, Bartha Zsigmond és Sebestyén Sándor egyleti tagoknak adja át, hogy az őszi közgyűlé-

s ujonnan feltalált accumulatoromat, olyan tudományos kísérlet-féle dolgokat művelek, s keresem, kutatom — ha nem is a homunkulust, de accumulatoromnak angol kézben levő titkát.

Köztudomásu ugyanis, hogy angolok már kitalálták annak a módját, hogy hogyan lehessen a villamos erőt egy tenyérnyi nagyságu és szélességű és zsebben is hordozható accumulatorba összehalmozni. Sőt Angliában már annyira vitték a villamos erőnek ilyen áthelyezését és felhalmozását, hogy most már tudnak csinálni olyan accumulatorat, a melyben annyi villamos erő fér, a mennyi egy velocipédet három óráig magától hajt.

Villamos batteriának positív és negatív huzalait bekapcsoltam kis accumulatoromba. Egy félóráig fogom hagyni s ez alatt ez megtelik villamos erővel. Aztán az accumulatorot zsebre teszem, összekötöttesbe hozom villamos rózsámmal, melyet ujjal akarok kipróbálni. A huzalok össze vannak kötve, az elemek sísteregnek s én karszékemben hátradoxva tündööm.

Istenem! Mért keresi a tudós a homunkulust? Mért akarja épen a villamos erőt összegyezni és hordozhatóvá tenni?! Nem volna-e zsebb és nemesebb feladat, ha azon törné esztét, hogy miként lehessen az emberi szeretetet a gyermeki és a szülői szeretetet akként összegyezni és felhalmozni, hogy örökre eltehető legyen, Ha ezt kitalálná, akkor nem kellene orvos, nem kellene gyógyszer. rz minden betegséget rögtön meggyógyítna. Milyen egészséges volna most az én drága jó anyám!

Solymosi Elek.

sen midőn mutatni, ter Gyüle munkásság nek és Zajd léseért.

Nem csos tanfelü tisztele jelen kozás szelle

Es me sége ezeltő mitán ezen lezett tagja tanítók egye nevelés érde annyira taro buzgóságot vaszi munka dással viselt

Mihályi

A mul tükörül szole sötét sírok fe nek; leróni régóta megs nak adott k szivében a emlékezete, vel tevé gaz a városi ten ságául a mu a nagy szelle

Mihályi utókor; a na tanítványa, a nagyt s ható melegé tott kincsei kiket boldog ama siremlé a megdicsöt met megillet a nagyenyed

Reggel fótanodánk t és elemi oszt zene és dall gal kivonult kal feldiszite emlék körül tiszteletit és Thália papja jelenhetett f ságból, másf vét könnyek

A sir t tanodai zenek hatva a néma arcokra s el netre, melyn b. e. profess fel a sir mel be, midőn a ima érzelmes

A nap sugari megt tottak szemé dalon megha séget, melyet természet val e szomorú igé ez ígéknek m mondatott, ne zott fájdalom aldozatul mag és embert m vigasztalás b hatatlanság s zelleme közö folytassa a ne val be nem v

Tollam mély fájdalom

Az ima fordultunk a és zenekar ös galatunknak.

Bodor J az emelvénye

sen midőn előadó dolgozata második felét is be fogja mutatni, terjesztések elé megállított vita tételekkel.

Gyűlésünk felolvasónak köszönetet szavaz beható munkásságáért, nemkülönben a polg. isk. tanító testületnek és Zajda János énektanítónak a gyűlés sikerének emeléséért.

Nem tehetem, hogy köszönetet ne mondjak kir tanácsos tanfelügyelő ngsz Gáspár János urnak, kinek megfizetése jelenléte, ugy a gyűlés tekintélyének, mint a tanácskozás szellemének emelésére szolgált. Éljen soká!

És még egy pár szót! Nagy-Enyed város lelkesültsége ez előtt évekkel egy ideig híres óvodát állított fel, s mintán ezen intézet községi jellegű annak tanítója kötelezett tagja egyesületünknek. És mégis annyira kerüli a tanítók egyesületének gyűlézéseit, tanácskozásait, a népevelés érdekében tett fáradozásait, mintha ezen ügy csak annyira tartoznék rá, mint egy gabonakereskedőre?! Vegyen buzgóságot azon szegény román tanítókról, kik most a tavaszi munka idején távolról sietnek a gyűlésre és érdeklődéssel viseltetnek közös ügyünk iránt. Avagy nem közös?

n. r.

Mihályi Károly sirkövének leleplezése.

— Nagy-Enyed, 1884. május 14. —

A multak emlékeit megőrizni, hogy a jövő kornak tükörül szolgáljanak; az emlékeket fátylát lobogtatni a sötét sírok felett, hogy az élők nemes versenyre tüzeltesse; leróni a holtak iránt a hála megérdemelt adóját: régóta megszentelt dicséretes szokás. E dicséretes szokásnak adott kifejezést ez alkalommal a halás tanítványok szívében a tudomány és költészet megdicsőült bajnokának emlékezte, midőn a halottak földi bus honát egy sirkövel tevé gazdagabbá. Ott áll a márvány aranyos betűvel a városi temetőben, fenn, közel az éghez, szomorú bizonyosságul a mulandóságnak néma, de sokat jelentő hirnökül a nagy szellemek sorsának.

Mihályi Károlyt a kiváló szellemek közé számítják az utókor; a nagy emberek, nagy mesterek közé számítják tanítványa, kiknek legtöbb alkalmuk volt felismerni benne a nagyot s élvezni a nagyság nyimbusának kisugárzó, átható melegét. A láng elme és classicus jellem szétárasztott kínesei örökös halálára és kegyeletre kötelezik azokat, kiket boldogítottak. Ez édes kötelesség-érzet néma tanuja ama siremlék is, melyet tanítványai áldozatkészsége emelt a megdicsőült sirhalma felé, s mely a nagy halott szellemét megillető ünnepélyességgel lelepleztetett le május 14-én a nagyenyedi temetőben.

Reggel tíz óraker véve kezdetét az ünnepély, midőn főtanodánk tanári kara, a theol. academia, a gymnasiális és elemi osztályok ifjúsága gyászlobogó alatt élükön a főisk. zene és dalkarral lassu menetben, ünnepélyes komolysággal kivonult a halottak szomorú honába, hol a koszorúkkal feldíszített drága sirhant s gyászleppel bevont siremlék körül már ott találta a megdicsőült leányát, számos tisztelőit és barátait a városi intelligencia köréből. Ott látta Thália papjait épepnéit is, kik az ünnepélyre meg nem jelenhetett fia nevében az ünnepelt pályatárs iránti barátságából, másfelől a nagyság iránti hódolatból eljöttek részvét könnyekkel áldozni a nagy halott emlékének.

A sir mellett kimagasló halmon fölhangzottak a főtanodai zenekar melodikus akkordjai, melyek a szív mélyéig hatva a néma fájdalom komor fellegét varázslák a szomorú arcokra s előkészítik a kedélyeket ama nagyszerű jelenetre, melynek a zene elhangzása után tanúi valánk. A b. e. professor tanítványa nt. dr. Bartók György lépett fel a sir mellett rögtönzött emelvényre. Siri csend állott be, midőn a kedvelt szónok ajkain megzendültek a gyászima érzelmes hangjai.

A nap égető fényvel ragyogott az égbolton s hő sugarai megtörték a márványok sima lapjain s a meghatottak szemében csillogó könnyeken. . . . Az őszinte fájdalom, megható szavaival ecsetelte lelkésznünk a nagy veszteséget, melyet a boldogult halála okozott; rámutatott a természet változhatatlan törvényeire, melyek a mulandóság és szomorú igéit hirdetik: „Por vagy és porrá kell lenned“; ez igéknek mely mindenki, ki született, egyaránt kimondatott, nem kimélve a nagyokat, nem tekintve az okozott fájdalmakat: hányan és mily szívesen hozták volna áldozatul magukat, ha a kedves tanárt és tudóst a költőt és embert megmenhették volna az enyészettől! . . . A vigasztalás balzsamát csepegteté a sajtó szívekre a hallhatatlanság reményével s azon édes tudattal, hogy nagy szelleme közöttünk lebeg, emléke élni fog örökké, hogy folytassa a nemes művet, mely por teletének szétfoslásával be nem végződött. . . .

Tollam gyenge leírni a hatást, melyet annyi ember mély fájdalmának ily hű tolmácsolása okozott.

Az ima végsőrainak elhangzása után meghatottan fordultunk a gyászos hangok fele, melylyel a főiskolai dal-és zenekar ószháromiája újabb tápot adott elegikus hangulatunknak.

Bodor János IV. éves theologus jelent meg azután az emelvényen. Érezes, tiszta hangon a pillanat fontosságát megillető komoly méltósággal fogott a nagy halott érdemeinek ecseteléséhez s élettrajzának felsorolásához. Jellemzésében művészi tapintattal választá külön a papot, tanárt, tudóst és költőt s az embert illettő babérleveleket, melyeket koszoruba fonva a valódi nagyság példányképében tün-tette fel Mihályi Károlyt.

A tanítványa hála és szeretet gyöngéd érzelmeitől áthatva vonzó szépséggel rajzoló elhunytban a leereszkedő utájas tanárt, önmagában pedig a bálványozott professor iránti végtelen ragaszkodást. Fokozák a hatást ama költői gyöngyök, melyeket szónok a nagy szellem műveiből kiválogatva gyakorlott ügyességgel, keresetlen csinnal szőtt be munkájának a „költő“ jellemzésére vonatkozó részébe.

Fáradsága, melyet ily nagy jellem rajzolására szentelt, dúsan meglelt jutalmazva azon odaadó figyelem és folytonos élnék érdekeltség által, melylyel végig hallgatta az értelmek közönség az elhunyt mester nagyságához méltó szavakat.

Az emlékbeszéd után a főiskolai dalkar énekelt a néhai professor által komponált „májusi dal.“ A gyönyörű melodia értékét és hatását nagy mértékben emelte a szerző nevéhez tapadt kegyelet s az ifju dalárdisták általános lelkesültsége, mely a dal minden mozzanatából kisugárzik.

Feszült várakozás között lépett azután Ferencz Sámuel IV. éves theologus az emelvényre s a közvetlenség, benső melegség hangjau szavalta Gáspár János II. éves theologus ez alkalomra irt tartalmi és alaki tekintetben egyaránt szép ódáját.

Ezzel véget ért az ünnepély. S mi a gyászinduló hangjai mellett meghatottan távoznék a szomorú helyről, a feledhetetlen tanár sirjától szívünk legmélyebb haláljának és a kegyeletnek külső, mulandó jegyét — egy sirkövet — hagyva ott magunk után.

Oh mily drága lesz nekünk az a kő, mely hantjai felett emelkedik; minő becses a virág, mely szivporából születik fölötté!

Legyen áldott, örökre áldott emlékezte!!

Józsa Zsigmond.

LEVELEZÉS.

Abrudbánya, 1884. május 20.

Tekintetes szerkesztő ur!

Az abrudbányai szabadelvűpárt folyó év és hó 18-án a polgári olvasó és társalgó egyesület helyiségében mintegy 70—80 választó közönség jelenlétében városunk fáradhatatlan és szeretett polgármestere Diószeghy Lajos ur elnökléte alatt pártgyűlést tartott, melyen elnök felhívja a szép számmal egybegyűlt választó közönséget, hogy miután a szabadelvűpárt az, mely ugy az ország, valamint a békés polgárok nyugalmát biztosítja, kéri a gyűlést, hogy annak vezetésére egy elnök, alelnök és jegyző, nemkülönben a lekövetkező követválasztás tartamára egy végrehajtó bizottságot válasszanak; így a választók egyhangulag elnöknek Diószeghy Lajos urat, alelnöknek Molnár Albert ref. lelkészt és jegyzőnek Barabás Abel unitárius lelkész urat válassza meg; végrehajtó bizottsági tagokul Miski Sámuel, Knobloch József, Molnár Árpád, Szóts Albert, Siró Sámuel és Kristó József urat kiáltja ki.

Végül pedig elnök a meghívás 3-ik pontja értelmében a gyűlést a követjelölésre hívja fel, mi is nem sok aggodalmat adott, mivel már ez előtt egy pár hónapokkal jelenlegi képviselőnk Hegedüs Sándor urnak becseses név-ünnepére küldött mintegy 120 választó közönség által alá-irt üdvözlő iratunkban a képviselő jelöltség további elfogadására lett felkérve, hogy szeretett képviselőnk Hegedüs Sándor ur már választó kerületünket 9 évek hosszú során megnyugvásunkra s e sokat szenvedett hazánk felvirágozására képviseli, általános éljenzések között képviselő jelöl-tünknek kiáltott ki, mi is a gyűlés által meghatározott kérvény alakjában fog kézbesítetni.

Sz. A.

VEGYES HIREK.

— A kegyelmes királyi leirat az új országgyűlésre való választások tárgyában már megérkezett. E végből f. hó 27-én d. e. 11 óraker rendkívüli megyei közgyűlés, 28-án pedig a választás határidejének kitűzése végett közgyűlés lesz.

— Az új országgyűlési képviselőválasztások június hó 13—24-ig terjedő időre tüzetek ki. Megyénk területén valószínűleg 13-án lesznek a választások.

— Gyula-Fehérvárt a képviselő testület egy részének választása f. hó 10-én nagy érdeklődéssel történt meg; 417 választó közül 323 szavazott, ebből körülbelül 110 az ellenzéki volt. A választási elnök Barcs Ferencz nagy-prépost ő maga volt.

— Zwingli-ünnepélyek. A Gyula-Fehérvári ev. ref. egyházkerület Zwingli Ulrik születésének 400-dos emlékünnepét Gyula-Fehérvárt f. hó 18-án tartotta meg. A lélekemelő ünnepélyen a városi intelligencia vallás és

nemzetiség különbség nélkül díszesen képviselve volt. Ezenkívül számos vendég jött a vidéki ev. ref. egyház-községei képviselőiben. Az ódon imaház zöld galyakkal és virágokkal volt díszítve és ünneplőkkel zsufolásig telve. A dalkör éneke után a szószerke lépett gyulafehérvári ref. lelkész és egyházmegyei jegyző, dr. Elek Viktor és hathatós, emelkedett imát mondott, utána Nagy Károly m.-igényi ref. lelkész tartott kerekded, szép emlékbeszédet, vázolta a nagy reformátor tényeit és szellemének áltázas hatását. Az ünnepély minden irányban fényesen sikerült. — Szintén május 18-án ünnepelte meg a nagyenyedi ev. ref. egyházmegye is a nagy reformátor négy százados évfordulóját. A harangok hívogató szavára buzgó gyülekezet töltötte be a templomot és miután az egyházmegye összes jelenlevő papsága és gondnoksága ünnepélyesen bevonult, kezdetét vette a magasztos ünnep. Invocatio után a Bethlen-főiskola ifjúsági zenekara magasztos zenében költé fel a nagyszámú közönség buzgóságát, mit a nagyenyedi dalkör vallásos éneke még magasabba fokozott. Ezután nt. Hegedüs Lajos egyházmegyei esperes megjelent a szószerken s buzgó imájával magával ragadta a gyülekezetet, hálaadásra annak, ki koronkint adott az emberiségnek nagy szellemeket s ezek által megtisztította az emberiség vallásos életét. Ezután a főiskolai vegyes dalkar szent érzést keltő éneke alatt nt. Garda József theol. tanár váltotta fel őt a szószerken és mutatá be a nagy reformátornak hű képét terjedelmes beszédében, csakis ilyenben lévő rajzolható a rövid, de azért örökre kiható gazdag élet. Az épületes beszéd után a főiskola zenekarának zenélése alatt kegyelettel hagyta el a gyülekezet az isten házat.

KÖZGAZDASÁG.

Pályázati hirdetés.

A kolozsmonostori m. kir. gazdasági tanintézetnél az 1884—85-ik tanévre az I-ső éves tanfolyamban tíz állami alapítványi ösztöndíjas és nyolc szabadhely megöröklésén, ezeknek betöltésére ezennel pályázat hirdettetik.

Ezen helyek elnyeréséért való folyamodványok a következőleg szerelendők fel.

I. Az állami alapítványi ösztöndíjas helyeket illetőleg:

Ezen helyeket az alapítvány értelmében kizárólag csak az erdélyrészi megyékben született, iskolai tanulmányaikat sikerrel végzett, vagyontalan ifjak nyerhetik el. Az ösztöndíj áll: teljes élelmi ellátásból, az intézetben lakás, fűtés és világításból, a folyamodó által hozandó és törülközőneműek mosatásából, esetleg ingyenes gyógykezelésből és a tanévek alatt tandíjmentességből.

Az ezen helyekért való bélyegmentes folyamodványokhoz melléklendő: 1. Iskolai bizonyítvány legalább 6 gymnasiumi vagy reál, vagy 6 polgári iskolai osztályról, vagy a kereskedelmi iskola végbizonítványa. Több osztályt vagy érettségi vizgát felmutatók előnyben leendnek. 2. Keresztelő levél a születési hely s legalább betöltött 16 éves kor igazolására. 3. Szegénységbi bizonyítvány. 4. Orvosi bizonyítvány az egészséges, ép testalkat igazolására. 5. Szülői vagy gyámi nyilatkozat, hogy a folyamodó részére a szükséges kerti kézi eszközök (kés, olló, körülbelül 4 frt érték) beszereztetnek s 5 frt biztosított érteke letételek. E biztosíték a tanulónak a pálya végeztével vagy egészen, vagy a rontási érték letudásával visszaadatik.

II. Az intézeti szabadhelyeket illetőleg.

Ezen helyek elvezetésében az erdélyrészi megyéken kívül születettek is részesülhetnek. A szabadhely áll havi 18 frt élelmi költség lefizetése mellett ugyanoly ellátásból, mint a minőben az ösztöndíjasok részesülnek.

Az ezen helyekért való 50 krral bélyegelt folyamodványokhoz melléklendő: 1. Iskolai bizonyítvány, mint fentebb. 2. Orvosi bizonyítvány. 3. Szülői vagy gyámi nyilatkozat, hogy a folyamodóért a fentebbi szükséglet beszerzésén s a biztosítékon kívül a havi élelmi pénz előlegesen s a félévenkénti 10 frt tandíj pontosan fog fizettetni.

Ezen ügybeni folyamodványok f. év július hó 15-ig a m. kir. közgazdasági tanintézet igazgatóságához Kolozs-Monostoron (n. p. Kolozsvár) benyújtandók.

Ez alkalommal egyuttal tudatatik, miszerint a tanintézetre künn lakó hallgatók is felvétetnek s számukra a beiratkozási határidő f. év október 1—10 ig tart.

Az intézeti „Szabályzatok“ kívánatra megküldetnek. Kolozs-Monostor, 1884. év. május hó 15-én.

Vörös Sándor,
kir. igazgató.

NYILTTÉR.*)

Csak még pár héttel ezelőtt azon reményben nyitottam üzetet, hogy 15 év alatt a k e l m e m ü f e s t é s z e t iparágában szerzett tapasztalataim gyümölcsét Nagy-Enyed városában mint önálló iparos élvezhetem. — De fájdalommal vettem észre e rövid idő alatt, hogy Nagy-Enyed városban teljes lehetetlen egy tanult kelmefestőnek

titikát. — Az talánna hogy a földművelőképességet,

aslatot tesz a l. a cultusminis- terium? Megszakítá- miniszterium? tség létre tu- i biznak élet- calisok, ultra- b, nagy hata- g, mert egyről az államfenn- Az ország ez . A csillogó, megsüketülni, k into szóza-

minden téren, minden téren hogy érijük a és utol fogjunk akarát is. — emünkkláttára. időben óriási

ület köz- e.

megyei tanító közgyűlését a hal megjelent iskola növen- gy Lajos köri nyitójában a zezvén, egye- lású tagokból atos ügyének kál fogadott zes polg. isk. számtanból a a földrajzból tésével fog- s, kimerítő és folytatattván nyult vita a hogy delután man egyleti hál közegesz- a kidolgozás önség osztat- s felében a érdést állítja blában (mint dományokkal tette véve a övőbb ismer- Sebestyén i közgyűlé-

dományos ki- m — ha nem angol kézben

ár kitaláltak államos erőt bben is hor- ngliában már ezését és fel- yan accumu- mennyi egy

ativ huzalait óráig fogom el. Aztán az hozom villa- ni. A huzalok én karszé-

ulust? Mért hordozhatóvá dat, ha azon szeretetet a zni és felhal- alálna, akkor ez minden zszéges volna

osi Elek.

az önállóságot biztosítani, a minél fogva kénytelen vagyok üzletemet még ideje korán megszüntetni és lakásomat Nagyszababene, Kistorony-utca 32. szám alá át-helyezni.

Mindazok a tisztelt urnök, kik e rövid idő alatt partolni kegyeskedtek, fogadják érte szíves köszönetemet.

Fodor Sándor.

— **Piaci árjegyzék.** Nagy-Enyed, 1884. május hó 22-ről. Hectoliter tisztabuzza 7 ft 50 kr. Rozs 5 ft. — Elegybuzza 6 ft 25 kr. Törökbuza 5 ft — kr. Zab 4 ft — kr. 100 klgm széna 4 ft 80 kr. 1 klgm. sertés hus 48 kr. marhahus 44 kr. 1 klgm borjúhús 42 kr.

FELELŐS SZERKESZTŐSÉG:

Dr. MAGYARI KÁROLY.

TÖRÖK BERTALAN.

SZILÁGYI FARKAS.

ELADÓ-TULAJDONOS: WOKAL JÁNOS.

Sz. 6705—1883

tkvi

Arverési hirdetmény.

A nagyenyedi kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság részéről közléteket, hogy Frényi Etelka végrehajtató 180 ft tőke, ennek 1881. január 1-től járó 6% kamata és 15 forint 5 kr költségek kielégítése végett végrehajtást szenvedő Nyakas Józsefnek a krakkói 204. sz. tjkvben A+ 1-10 rendsz. alatt foglalt fekvőségei, melyek közül a 7. rend-, 4886. hr. sz. szőlőt 55 ft 90 kr váltásért terheli, 1000 forintban megállapított kikiáltási árban Krakkó község előjárósági helyiségében 1884. évi június hó 16-án délelőtt 10 órakor tartandó nyilvános árverésen kikiáltási ár alól is eladtnak.

Venni szándékozik kötelesek a kikiáltási ár 10%-át készpénzben, vagy pedig az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §. jelzett árfolyammal számított, óvadékképesnek nyilváníttott értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni.

A vételért pedig vásárló az árverezés jogerőre jutása után 30 nap alatt köteles a feltételekben megnevezett kir. adó-, mint letéti hivatalhoz lefizetni.

Különb az árverezés megállapított feltételei alóli telekkönyvi hatóságnál a hivatalos órák alatt és Krakkó község előjáróságánál megtekinthetők.

A kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóságtól. Nagy-Enyed, 1884. jan. hó 29-én.

Szentpáli, kir. aljbíró.

Sz. 7103—1883.

tkvi

Arverési hirdetmény.

A nagyenyedi kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság részéről közléteket, hogy a kir. kincstár végrehajtató 54 forint 78 kr tőke, ennek 6% kamata és 3 forint 85 krajczár költség kielégítése végett végrehajtást szenvedő Stánes Ucznak a krakkói 269. számú telekjegyzőkönyvben A+ 2-5. rendszám alatt foglalt fekvőségei 463 ftban megállapított kikiáltási árban Krakkó község előjárósági helyiségében 1884. évi június hó 6-án délután 3 órakor tartandó nyilvános árverésen kikiáltási ár alól is eladtnak.

Venni szándékozik kötelesek a kikiáltási ár 10%-át készpénzben, vagy pedig az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §. jelzett árfolyammal számított, óvadékképesnek nyilváníttott értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni.

A vételért pedig vásárló az árverezés jogerőre jutása után 30 nap alatt köteles a feltételekben megnevezett kir. adó-, mint letéti hivatalhoz lefizetni.

Különb az árverezés megállapított feltételei alóli telekkönyvi hatóságnál a hivatalos órák alatt és Krakkó község előjáróságánál megtekinthetők.

A kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóságtól. Nagy-Enyed, 1884. évi január hó 30-án.

Szentpáli, kir. aljbíró.

Sz. 7104—1883.

tkvi

Arverési hirdetmény.

A nagyenyedi kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság részéről közléteket, hogy a kir. kincstár végrehajtató 115 ft 35 kr tőke, ennek 6% kamata és 5 forint 80 krajczár költség kielégítése végett végrehajtást szenvedő Tolosie Johanna sz. Moldovannak a krakkói 423. sz. tjkvben A+ 1-14. rendsz. alatt foglalt fekvőségei 802 ftban megállapított kikiáltási árban Krakkó község előjárósági helyiségében 1884. évi június hó 7-én délelőtt 8 órakor tartandó nyilvános árverésen kikiáltási ár alól is eladtnak.

Venni szándékozik kötelesek a kikiáltási ár 10%-át készpénzben, vagy pedig az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §. jelzett árfolyammal számított, óvadékképesnek nyilváníttott értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni.

A vételért pedig vásárló az árverezés jogerőre jutása után 30 nap alatt köteles a feltételekben megnevezett kir. adó-, mint letéti hivatalhoz lefizetni.

Különb az árverezés megállapított feltételei alóli telekkönyvi hatóságnál a hivatalos órák alatt és Krakkó község előjáróságánál megtekinthetők.

A kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóságtól. Nagy-Enyed, 1883. január hó 30.

Szentpáli, kir. aljbíró.

Sz. 7105—1883.

tkvi

Arverési hirdetmény.

A nagyenyedi kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság részéről közléteket, hogy a királyi kincstár végrehajtató 152 forint tőke, ennek 6% kamata és 5 forint 15 kr költség kielégítése végett végrehajtást szenvedő Ruzsán Mária szül. Szandrunak a krakkói 459 számú telekjevben A+ 1. 2. 4-6. 7-10. és 12. rsz. alatt foglalt fekvőségei 873 forintban megállapított kikiáltási árban Krakkó község előjárósági helyiségében 1884. évi június hó 7-én délelőtt 10 órakor tartandó nyilvános árverésenkikiáltási ár alól is eladtnak.

Venni szándékozik kötelesek a kikiáltási ár 10%-át készpénzben, vagy pedig az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §. jelzett árfolyammal számított, óvadékképesnek nyilváníttott értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni.

A vételért pedig vásárló az árverezés jogerőre jutása után 30 nap alatt köteles a feltételekben megnevezett kir. adó-, mint letéti hivatalhoz lefizetni.

Különb az árverezés megállapított feltételei alóli telekkönyvi hatóságnál a hivatalos órák alatt és Krakkó község előjáróságánál megtekinthetők.

A kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóságtól. Nagy-Enyed, 1884. január hó 30-án.

Szentpáli, kir. aljbíró.

Sz. 7106—1883.

tkvi

Arverési hirdetmény.

A nagyenyedi kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság részéről közléteket, hogy a kir. kincstár végrehajtató 152 ft 92 kr tőke, ennek 6% kamata és 5 ft 15 kr költség kielégítése végett végrehajtást szenvedő Jaksa Nienlainak a krakkói 705 sz. tjkönyvben A+ 1-5 rendszám alatt foglalt fekvőségei 466 ft megállapított kikiáltási árban Krakkó község előjárósági helyiségében 1884. évi június hó 10-én délelőtt 10 órakor tartandó nyilvános árverésen kikiáltási ár alól is eladtnak.

Venni szándékozik kötelesek a kikiáltási ár 10%-át készpénzben, vagy pedig az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §. jelzett árfolyammal számított, óvadékképesnek nyilváníttott értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni.

A vételért pedig vásárló az árverezés jogerőre jutása után 30 nap alatt köteles a feltételekben megnevezett kir. adó-, mint letéti hivatalhoz lefizetni.

Különb az árverezés megállapított feltételei alóli telekkönyvi hatóságnál a hivatalos órák alatt és Krakkó község előjáróságánál megtekinthetők.

A nagyenyedi kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóságtól. Nagy-Enyed, 1884. évi január hó 20-én.

Szentpáli, kir. aljbíró.

Sz. 7108—883.

tkvi

Arverési hirdetmény.

A nagyenyedi kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság részéről közléteket, hogy a kir. kincstár végrehajtató 99 ft 88 kr tőke, ennek 6% kamata és 4 forint 65 kr költség kielégítése végett végrehajtást szenvedő Rósu Tódor lui Juonak a krakkói 433 számú tjkvben A+ 1-7 rendsz. alatt foglalt fekvőségei 357 ft megállapított kikiáltási árban Krakkó község előjárósági helyiségében 1884. évi június hó 5-ikén délután 3 órakor tartandó nyilvános árverésen kikiáltási ár alól is eladtnak.

Venni szándékozik kötelesek a kikiáltási ár 10%-át készpénzben, vagy pedig az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §. jelzett árfolyammal számított, óvadékképesnek nyilváníttott értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni.

A vételért pedig vásárló az árverezés jogerőre jutása után 30 nap alatt köteles a feltételekben megnevezett kir. adó-, mint letéti hivatalhoz lefizetni.

Különb az árverezés megállapított feltételei a helyi tkönyvi hatóságnál a hivatalos órák alatt és Krakkó község előjáróságánál megtekinthetők.

A kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóságtól. Nagy-Enyed, 1884. január hó 30-án.

Szentpáli, kir. aljbíró.

Sz. 65—1884.

tkvi

Arverési hirdetmény.

A nagyenyedi kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság részéről közléteket, hogy a kir. kincstár végrehajtató 128 ft 29 kr tőke és ennek 6% kamata és 3 ft 65 kr költség kielégítése végett végrehajtást szenvedő Popa Kostandinak a krakkói 474 sz. tjkvben A+ 1-11. rendsz. alatt foglalt fekvősége 649 ftban megállapított kikiáltási árban Vésza község előjárósági helyiségében 1884. évi június hó 11-én délelőtt 10 órakor tartandó nyilvános árverésen kikiáltási ár alól is eladtnak.

Venni szándékozik kötelesek a kikiáltási ár 10%-át készpénzben, vagy pedig az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §. jelzett árfolyammal számított, óvadékképesnek nyilváníttott értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni.

A vételért pedig vásárló az árverezés jogerőre jutása után 30 nap alatt köteles a feltételekben megnevezett kir. adó-, mint letéti hivatalhoz lefizetni.

Különb az árverezés megállapított feltételei alóli telekkönyvi hatóságnál a hivatalos órák alatt és Vésza község előjáróságánál megtekinthetők.

A kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóságtól. Nagy-Enyed, 1884. évi február 21-en.

Szentpáli, kir. aljbíró.

Sz. 7102—1883.

tkvi

Arverezési hirdetmény.

A nagyenyedi kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság részéről közléteket, hogy a kir. kincstár végrehajtató 95 ft 25 kr tőke, ennek 6% kamata és 5 ft 15 kr költség kielégítése végett végrehajtást szenvedő Faor Kostandinak a krakkói 474 sz. tjkvben A+ 1-6 rendszám alatt foglalt fekvőségei 332 ft megállapított kikiáltási árban Krakkó község előjárósági helyiségében 1884. évi június hó 6-án délelőtt 10 órakor tartandó nyilvános árverésen kikiáltási ár alól is eladtnak.

Venni szándékozik kötelesek a kikiáltási ár 10%-át készpénzben, vagy pedig az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §. jelzett árfolyammal számított, óvadékképesnek nyilváníttott értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni.

A vételért pedig vásárló az árverezés jogerőre jutása után 30 nap alatt köteles a feltételekben megnevezett kir. adó-, mint letéti hivatalhoz lefizetni.

Különb az árverezés megállapított feltételei alóli telekkönyvi hatóságnál a hivatalos órák alatt, és Krakkó község előjáróságánál megtekinthetők.

A kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóságtól. Nagy-Enyed, 1884. január 30-án.

Szentpáli, kir. aljbíró.

Alapított 1847.

Hoff János
cs. kir. udvari maláta-gyógykészítmény gyáros
Budapest Bécs Graz

59-szer kitüntetve

Nyilvános gyógyjelentések Magyarországból!

Tek. ur! Ön kitűnő maláta-kivonati-egészségi sűre igen gyógyhatós. Tíz havi nehéz betegségem óta pontosan használok, visszanyertem erőmet. Mellékve küldök 14 ft 60 krt további 28 palack maláta kivonati sűrőt. Szeben, apr. 1882.

Tangl Vilma.

A napokban vett maláta-egészségi sűre és ezukorka küldemény egy érem használni fog. Ezért szándékom ezen kitűnő szerket huzamosabban használni. Kérem ismét postautánvét mellett 28 palack sűrt 15 ft-ért és 4 zacskó ezukort a 60 kr melőbb küldeni. Kiváló tisztelettel

Lugos, 1884. február 10.

Gáman Kálmán, főhadnagy.

A közjő érdekében kinyilatkoztatom, hogy erős hurutom és köhögésem, mely ellen különféle szerket eredménytelenül használtam, a Hoff János-féle malátakészítmények használatát követően teljesen meggyógyult, minek folytán ezeket minden szenvedőnek a legjobban ajánlhatom. Budapest, 1878. ápril 6-án.

Csikósz János, m. kir. nonvéd-kapitány.

Malátakivonat egészségi sűre. — 1 üveg 60 kr. 11 üveg 6 ft.

Hoff concent. malátakivonata. Nagy üveg ft 1.12. Kis üveg 70 kr.

Hoff János cs. kir. udvari szállító, cs. kir. tanácsos.

Malátakivonat mellezükorka.
Csomagok kék papírban 60, 30, 15 kr.

Maláta egészségi csokoládé.
Ára 1/4 ko. I. ft 1.30. II. 90, és III. ft — 60 kr. 1/2 ko. I. ft 2.40, II. ft 1.60, III. 1 ft.

Budapest. Én elismerem, hogy feleségem, ki egész télen át retentő, majdnem fulasztó köhögésben szenvedett, az ön Hoff János-féle koncentrált maláta-kivonati használatát által azt teljesen elvesztette és most teljesen egészségesben van és jól érzi magát. Kérem sziveskedjen 6 üveg koncentrált maláta kivonatot 1 ft 12 krajczárjával küldeni.

Merschitz István dob-utca 66.

Négy éven át szenvedtem súlyos mellfájásban, heves köhögéssel és gyakori kihányásokkal egybekötve, minek következtében hosszabb ideig ágyhoz kötve szerfölött elerőtlenedtem is voltam, míg az ön gyógyhatós, valódi Hoff János-féle maláta-kivonati egészségi sűréhez folyamodtam. Ezen erősítő és gyógyító Hoff-féle maláta-sűrből 24 üveggel, a hozzá tartozó mell-malátacukorkákkal való elhasználása után teljesen meggyógyultam, mit is a szenvedők érdekében nyilvánosságra hozni kérek.

Bahner Ferenc Budapest, váci körút.

Igen tisztelt uram! Hónapok óta szenvedek gégebajban s az eddig használt szerek nemcsak hogy nem használtak semmit, de bajom még inkább nőtt. Négy nap óta kiserlertem az ön maláta-kivonati egészségi sűrét s naponta érem javuláson. Kérek egyszermind 28 palack Hoff-féle maláta kivonati egészségi sűrt utánvétellel küldeni.

Tisztelettel Konez Ferenc ügyvéd, Rákóc-Csabán, Pestmegye 1882. május 1.

Kérem vasuton utánvét mellett 28 palack kitűnő maláta kivonati egészségi sűrőből és 12 zacskó Hoff-féle mellezükorkát küldeni. — Tisztelettel

Balásztelke, per Medgyes 1884. január 28-án.

Gróf Eugen Haller.

Miután az ön Hoff János-féle készítményeit régi időlt s elhanyagolt tüdőhurut s emésztési gyengeségnél a legjobb sikerrel használtam, emélfogva felkértem Önt, számomra postautánvét mellett melőbb sziveskedjék 16 palack malátakivonati egészségi sűrt, 2 palack koncentrált malátakivonatot s 5 zacskó malátamellezükorkát megküldeni.

Csanád-Palota, 1884. február 22. én.

Dr. Wilhelm H. községi orvos.

Kérem kitűnő malátakivonataiból saját szükségletemre 10 ft-ért utánvét mellett küldeni. Krapina Toplitz, 1884. október 20-án.

Dr. Ritter v. Aigner, egészségügyi tanácsos.

Kérek 6 palack malátasűrt és 3 font I. rendű csokoládét részemre küldeni. Nagymérvű búskomorságban szenvedek. A csokoládéból mintegy 40 fontot használtam már fel, mert engem igen jól táplál. Midőn 1881-ben személyesen látogattam meg az ön bécsi raktárát, már akkor is megdöbbentem az ön készítményeit. És most 1884. január 5-én, gyógykezelő hírneves orvosom Dr. Leidesdorf tanár, udvari tanácsos az ön malátasűrt ajánlotta.

Sasli, (Magyarország) 1884. jan 11-én.

Dr. Kugler Lipót, kar. orvos és Baranyamgye tiszteletbeli főorvosa.

Főraktár: WINKLER JÁNOS úrnál Nagy-Enyeden.

Ny. Wokál János győrsajtóján Nagy-Enyeden.

Szerkesztő: Nag A KIAD...
Kia Wokál Ján...
az előfiz...
Kéziratok

Lapunk...
magasztos...
esemény...
gító tudom...
kítőlése...
szilárdulás...
Ez a le...
tolokkal...
tudomány...
jedését...
ságnak...
A mely...
meg lelk...
igazságn...
sége vol...
a legmély...
atyánk...
ben és ig...
Hisz...
erkölcse...
magasztos...
lelle fölb...
ezeknek...
avégre...
minden...
alant já...
nében...
sorsban...
hullása...
tevé...
Az er...
gosság...
neikül...
ben önt...
míg por...
avégre...
párosult...
áldozással...
S avag...
ség mag...
ban, a társ...
befolyása...
szűnt a vil...
Ott boml...
nak indult...
erkölcste...
fel lakó...
ket az élet...
egyházat...
a nagy...
államok...
nak ideig...
Korun...
nak szolg...
a tanítvány...
Tisztelet...
Ma az igaz...
tésés s szol...
totta a mat...
„Azt s...
nyujt.” Ez...
által elfog...
szó szolgál...
felvilágosít...
tikájának...
anarchisták...
folyt és fol...